

Ашық сабақ

8 «А»

сыныбы

Сабақтың тақырыбы:

Мағжан Жұмабаев “Түркістан” өлеңі.

Сабақтың мақсаты:

а) Білімділік: М.Жұмабаевтың өмірі туралы білімдерін оқушы есінде қайта жаңғыртып, тереңдете түсу.

ә) Дамытушылық: Өлең жайлы алған білімдерін әр түрлі тапсырмалар арқылы жүйелеу, ойланып тиянақты жауап беруге дағдыландыру, сөздік қорын, тіл байлығын дамыту;

б) Тәрбиелілік: Шығарманы оқыту арқылы өз елін, жерін сүюге, ұлтжандылыққа тәрбиелеу.

Сабақтың барысы

- ❖ Ұйымдастыру кезеңі
- ❖ Психологиялық дайындық
    Үй тапсырмасын сұрау
- ❖ Қызығушылықты ояту
- ❖ Мағынаны тану
- ❖ Ой толғаныс
- ❖ Сабақты бекіту
- ❖ Қорыту
- ❖ Үйге тапсырма беру

Бағалау

Психологиялық дайындық.

*Көзді жұмып жақсы нәрселер
ойлаңыздар. Өздеріңізге және
бір-бірлеріңізге сәттілік және
жақсы көңіл-күй тілеңіздер.
Көздеріңізді ашып, бір-
бірлеріңізге күле қараңыздар.*

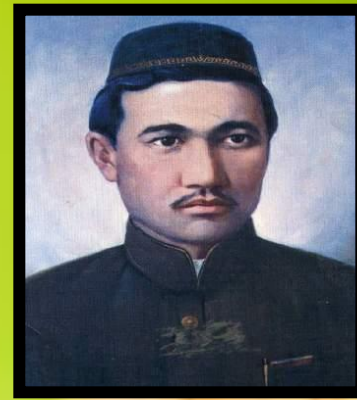
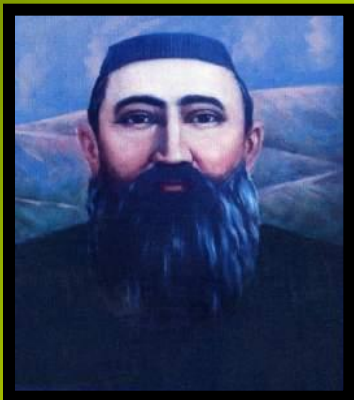
Үй тапсырмасын сұрау

Мағжан Жұмабаев

—
**қазақтың бес
арысының бірі,
халқымыздың от
жалынды, зор
талантты
ақыны.**

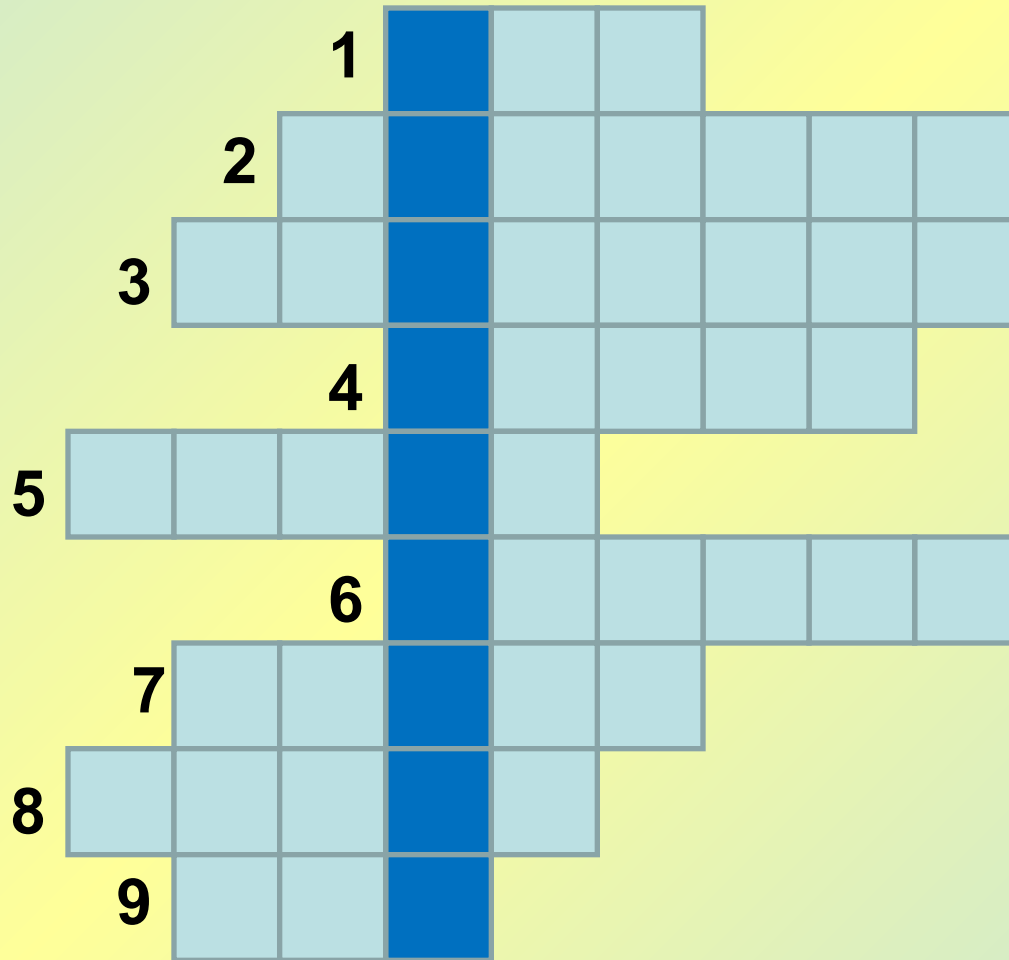
(1893-1938)

*Қазақ әдебиетінің
бес арысы*

Сөзжұмбақ шешу

Мазжан Жұмбаевтың “Түркістан” әлегі

*Түркістан – екі дүние есігі ғой.
Түркістан – ер түріктің бесігі ғой.
Тамаша Түркістандай жерде туған,
Түріктің Тәңірі берген несібі ғой...*

ТҮРКІСТАН

Түсіндірме сөздік

Екі дүние есігі -осы дүние мен о дүниенің түйіскен жері, қасиетті жер деген мағынада

Несібі – байлығы

Тұран – түркілердің астанасы

Алаш – қазақ, қарақалпақ, өзбек, қырғыз, түрік-мен, әзірбайжан, татар, т.б.

Қожа Ахмет Яссауи кесенесі – орта ғасырлық сәулет өнерінің үздік асылы болып табылады. Бұл теңдессіз сарайлар кешені 30 әр түрлі бөлмелер мен залдардан тұрады. Негізгі күмбездің сыртқы диаметрі – 40 м жоғары, дөңгелек – 130 м, мұнараның биіктігі – 12 м.

Көне Түркістан

Қазіргі Түркістан

*Түркістан қала/ң
батысында, 27 ша-
қырым жерде орна-
ласқан Қарнақ елді
мекенінде, сирек
кездесетін асыл
металдардың қоспа-
сынан құйылған.
Тайқазанның салмағы
екі тонна, сыйым-
дылығы үш мың литр.*

"Түркістан" өлеңіндегі тарихи ұлы тұлғалар

Әл-Фараби

Абылай хан

Әбуғали Ибн Сина

Ақсақ Темір

islam.com.kz

Есім хан

Ұлықбек

Шыңғыс хан

*Бұл Тұран – ежелден - ақ
алаш жері,
Тұрансыз тарқамаған
алаш шері.
Тұранның топырағында
тыныштық тапқан
Алаштың арыстаны –
Абылай ері..*

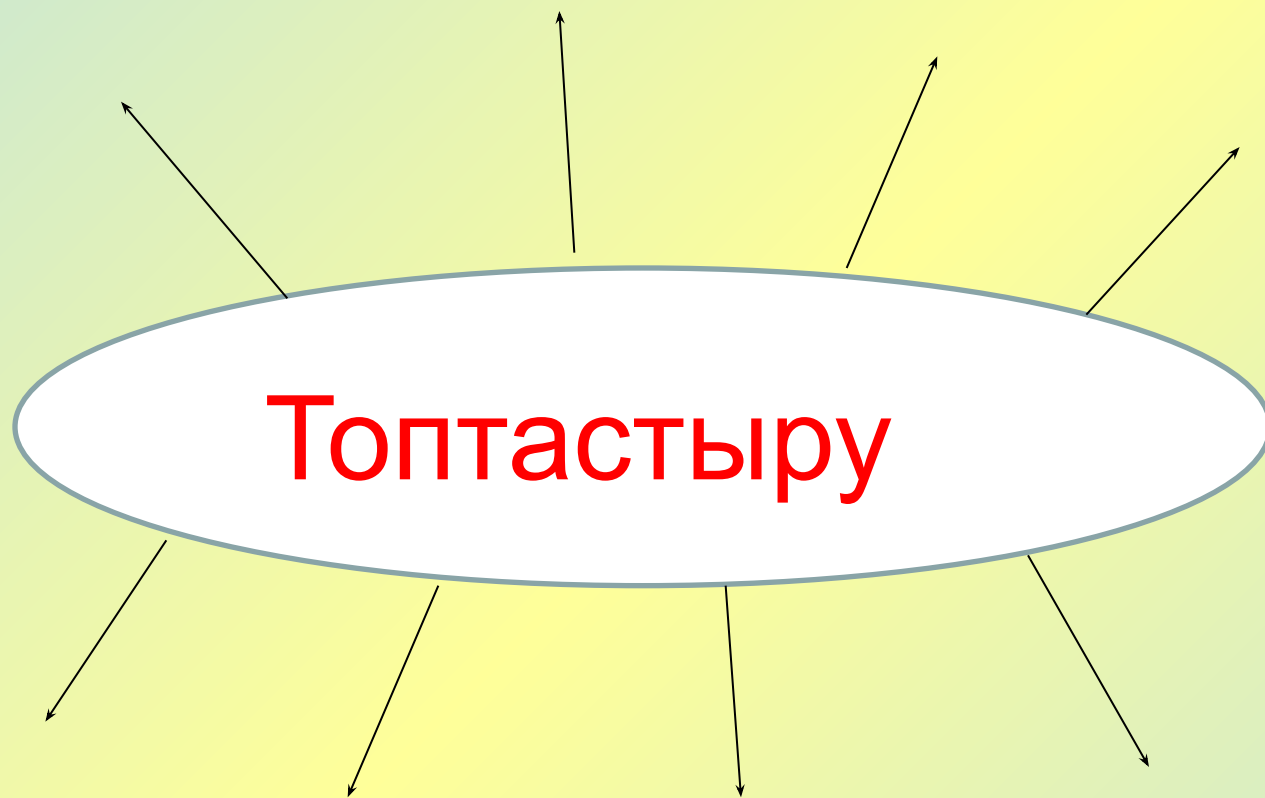
*Абылай хан, Әбілмансұр
(1711-1781) –қазақ ханы,
ұлы мемлекет қайраткері,
қолбасшы және дипломат.*

*Арыстан елге Отан
болған Тұран,
Тұранда қазағым да
хандық құрған.
Қазақтың қасқа жолды
Қасым ханы
Тұранның талай жерін
билеп тұрған.*

*(1445 -1518)
Қасым хан мен Қазақ
хандығының негізін салған
Әз Жәнібектің ұлы.*

Кесте толтыру

Жылдар	Болған оқиға
25 маусым	Солтүстік Қазақстан облысы, бұрынғы "Молодежный" кеңшарының аумағы, қазіргі Мағжан Жұмабаев ауданы, Сасықкөл жағасында дүниеге келді
1905-1910 ж	Қызылжардағы (Петропавл) №1 мешіт жанында белгілі татар зиялысы, мұсылман халықтарының азаттығы жолында күрескен М.Бегішевтің ұйымдастыруымен ашылған медреседе оқыды.
1909 ж	Баспадан шыққан Абай өлеңдерін оқып, «Атақты ақын, сөзі алтын хакім Абайға» деген өлең жазды..
1910-1913 ж.	Уфа қаласындағы "Ғалия" медресесінде білім алды.
1913-1916 ж	Омбы мұғалімдер семинариясында оқыды.
1923-1926	Мәскеудің әдеби көркем институтында оқыды
1913ж.	Қазан қаласында “шолпан” атты тұңғыш өлеңдер жинағы жарық көрді.
1927 ж	Елінде оқытушылық қызметпен айналысады
1925ж	“Алқа” әдеби үйірме ұйымдастырады
1936ж	Концлагерьден босанып шығады
1937 ж	Озбыр топтың қолына түседі
1938 ж 19.03	“халық жауы деп жала жауып, атып тастайды.
50 жылдан кейін	Ақын аты елімен, жерімен, ұрпақтарымен қайта қауышты

Бес жолды өлең

1. Зат есім

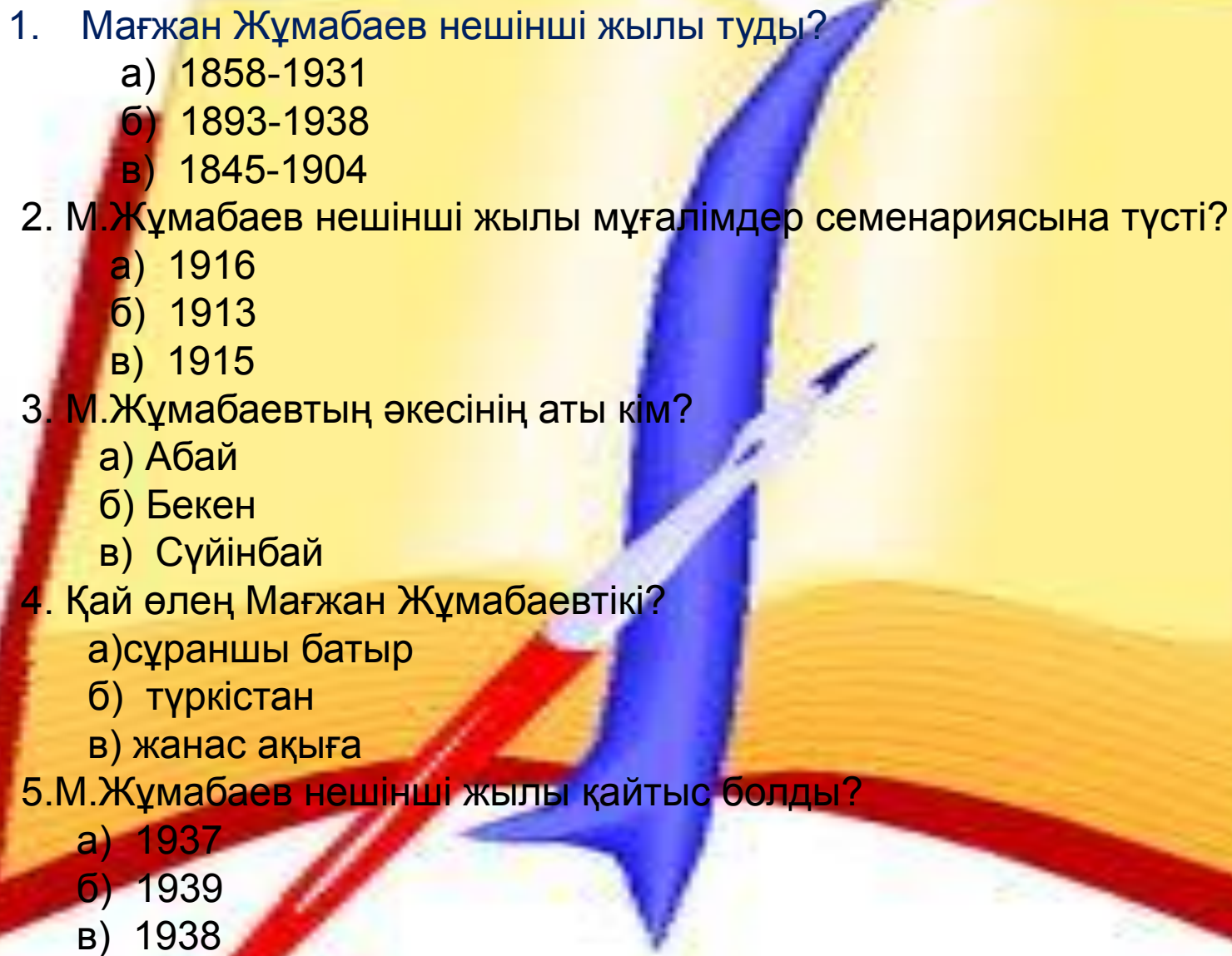
2. Сын есім

3. Етістік

4. Сөйлем

5. Синоним

ТЕСТ

1. Мағжан Жұмабаев нешінші жылы туды?
    - а) 1858-1931
    - б) 1893-1938
    - в) 1845-1904
  2. М.Жұмабаев нешінші жылы мұғалімдер семинариясына түсті?
    - а) 1916
    - б) 1913
    - в) 1915
  3. М.Жұмабаевтың әкесінің аты кім?
    - а) Абай
    - б) Бекен
    - в) Сүйінбай
  4. Қай өлең Мағжан Жұмабаевтікі?
    - а) сұраншы батыр
    - б) түркістан
    - в) жанас ақыға
  5. М.Жұмабаев нешінші жылы қайтыс болды?
    - а) 1937
    - б) 1939
    - в) 1938
-

Үйге тапсырма:

“Түркістан”

Өлеңінен үзінді жаттау

